

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

เรื่อง

การผ่อนปรนข้อกำหนดเกี่ยวกับกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (<http://www.sec.or.th>)

อาคารจีพีเอฟ วิทยู ชั้น 10, 13-16 เลขที่ 93/1 ถนนวิทยู แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์ 0-2263-6499 หรือ 0-2695-9999 โทรสาร 0-2651-5949

บทนำ

เมื่อต้นเดือนมกราคม 2552 ก.ล.ต. ได้จัดทำเอกสารเผยแพร่ เรื่อง การผ่อนปรนข้อกำหนดเกี่ยวกับกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อแนวทางการผ่อนปรนข้อกำหนดดังกล่าว โดยได้เผยแพร่เอกสารดังกล่าวทาง website ในระหว่างวันที่ 8 มกราคม ถึงวันที่ 20 มกราคม 2552 โดยเอกสารดังกล่าวได้เสนอแนวทางการผ่อนปรนข้อกำหนดดังกล่าวทั้งสิ้น 5 ประเด็นหลัก คือ

1. จำนวนกรรมการอิสระ
2. การมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจ/เป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพ
3. การเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำ
4. ขอบเขตของนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง
5. การมีความสัมพันธ์ในอดีตของกรรมการอิสระ

ผลการรับฟังความคิดเห็นปรากฏว่า มีผู้เข้าชมเอกสารรับฟังความคิดเห็นทั้งสิ้น 235 ราย โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 5 ราย ซึ่งเป็นการตอบแบบสอบถามผ่านเว็บไซต์ 3 ราย ทาง e-mail 1 ราย และทางโทรสาร 1 ราย ในการนี้ ก.ล.ต. ได้จัดทำเอกสารฉบับนี้ขึ้น เพื่อสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเรื่องการผ่อนปรนข้อกำหนดเกี่ยวกับกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ หากท่านใดมีข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อมูลในเอกสารฉบับนี้ โปรดติดต่อสอบถามเพิ่มเติมได้ที่นางสาวรัชมาลย์ สุจิตจร ฝ่ายส่งเสริมบรรษัทภิบาล ก.ล.ต. โทรศัพท์ 0-2263-6114

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

เรื่อง

การผ่อนปรนข้อกำหนดเกี่ยวกับกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ

1. จำนวนกรรมการอิสระ

หลักการที่เสนอ

ขยายเวลาการมีผลใช้บังคับในเรื่องสัดส่วนกรรมการอิสระสำหรับกรณีบริษัทจดทะเบียนที่จะเสนอขายหุ้นต่อประชาชน (“บริษัท SPO”) และเกณฑ์ดำรงสถานะเป็นบริษัทจดทะเบียน (“maintain”) จากเดิม AGM ปี 2552 เป็น AGM ปี 2553

ความคิดเห็นของภาคธุรกิจ

ไม่มีข้อสังเกตเป็นพิเศษ

2. การมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจ/เป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพ

2.1 ระดับนัยสำคัญ

หลักการที่เสนอ

ให้คณะกรรมการบริษัทผ่อนผันการมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือบริการทางวิชาชีพที่เกินระดับนัยสำคัญได้ทุกกรณี หากเห็นว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่กระทบต่อการแสดงความเห็นของกรรมการอิสระรายนั้น โดยบริษัทต้องเปิดเผยแนวทางการผ่อนผันดังกล่าวด้วย

ความเห็นของภาคธุรกิจ

กรณีของสถาบันการเงินควรได้รับการยกเว้นข้อกำหนดเรื่อง การมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจเกินระดับนัยสำคัญสำหรับธุรกรรมปกติ เช่น การฝากเงิน การได้รับสินเชื่อ เป็นต้น หรืออาจใช้แนวทางผ่อนผันเช่นเดียวกับรายการที่เกี่ยวข้องกัน กล่าวคือ ให้คณะกรรมการอนุมัติผ่อนผันในหลักการได้ เนื่องจากระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณามูลค่าแล้ว ไม่มีผลกระทบต่อสถาบันการเงิน

ความเห็นของ ก.ล.ต.

เพื่อให้ข้อกำหนดในเรื่องนี้ชัดเจนและเข้าใจยาก ก.ล.ต. จึงเห็นควรให้ข้อกำหนดในเรื่องนี้ใช้บังคับกับบริษัททุกประเภท อย่างไรก็ดี ประเด็นที่อาจเป็นอุปสรรคในทางปฏิบัติในกรณีของสถาบันการเงิน คณะกรรมการของสถาบันการเงินสามารถผ่อนผันได้ตามข้อกำหนดที่ ก.ล.ต. เสนอแก้ไขในครั้งนี้ โดยในการผ่อนผันของคณะกรรมการก็สามารถวางกรอบสำหรับกรณีที่คณะกรรมการบริษัทเห็นว่า ไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่และการให้ความเห็นที่เป็นอิสระของกรรมการอิสระไว้เป็นหลักการก็ได้

2.2 ความสัมพันธ์ทางอ้อม

หลักการที่เสนอ

ปรับลดในเรื่องความสัมพันธ์ทางอ้อมจากเดิมที่มีให้กรรมการอิสระเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่/กรรมการซึ่งไม่ใช่กรรมการอิสระ/ผู้บริหาร ของนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือให้บริการทางวิชาชีพกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม และนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง ให้เหลือเฉพาะ การเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่และผู้มีอำนาจควบคุม

ความคิดเห็นของภาคธุรกิจ

ไม่มีข้อสังเกตเป็นพิเศษ

2.3 การเปิดเผยข้อมูลรายการที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางธุรกิจเกินระดับนัยสำคัญ

หลักการที่เสนอ

ขยายระยะเวลาบังคับใช้ในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลรายการความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่เกินระดับนัยสำคัญของบุคคลได้รับการเสนอชื่อ/แต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการอิสระ ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีและรายงานประจำปี จากเดิมปี 2551 เป็น 2552

ความเห็นของภาคธุรกิจ

การกำหนดให้ต้องเปิดเผยข้อมูลรายการที่เกินระดับนัยสำคัญในการประชุมผู้ถือหุ้น จะเป็นการเปิดเผยข้อมูลทางธุรกิจของลูกค้า และหากมีข้อโต้แย้งในที่ประชุมผู้ถือหุ้น ก็อาจทำให้เกิดความไม่เหมาะสม ส่วนการขยายระยะเวลาการบังคับใช้เรื่องการเปิดเผยข้อมูล ไม่มีข้อสังเกตเป็นพิเศษ

ความเห็นของ ก.ล.ต.

ก.ล.ต. เห็นด้วยกับข้อสังเกตของภาคธุรกิจ ดังนั้น จึงได้เสนอผ่อนปรนหลักเกณฑ์ดังกล่าว โดยกำหนดให้เปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้แทนการเปิดเผยรายละเอียดของรายการ

- (ก) ลักษณะความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการให้บริการทางวิชาชีพ ที่ทำให้บุคคลดังกล่าว มีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
- (ข) เหตุผลและความจำเป็นที่ยังคงหรือแต่งตั้งให้บุคคลดังกล่าวเป็นกรรมการอิสระ
- (ค) ความเห็นของคณะกรรมการของผู้ขออนุญาตในการเสนอให้มีการแต่งตั้งบุคคลดังกล่าว เป็นกรรมการอิสระ

3. การเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำ

3.1 การเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน

หลักการที่เสนอ

เพื่อความชัดเจนในเรื่องความหมายของการเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ก.ล.ต. จะมีหนังสือเวียนถึงบริษัทจดทะเบียนทุกแห่ง เพื่อชี้แจงแนวทางพิจารณาในเรื่องดังกล่าว โดยเฉพาะความหมายของการทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการใด ๆ เยี่ยงผู้บริหาร ซึ่งจะมีขอบเขต ดังนี้

- การปฏิบัติงานเต็มเวลา (หมายถึง การใช้เวลาทำงานทั้งหมดหรือส่วนใหญ่ ในการปฏิบัติงานให้แก่บริษัทใดบริษัทหนึ่ง) และได้รับค่าตอบแทนเป็นประจำในรูปแบบเงินเดือนหรือผลตอบแทนที่เปรียบเสมือนเงินเดือน และ
- เป็นผู้พิจารณาอนุมัติรายการต่าง ๆ ในลักษณะที่ใช้การดำเนินการในรูปแบบองค์คณะ (collective decision)

ความเห็นของภาคธุรกิจ

ควรออกเป็นประกาศ เพื่อให้ชัดเจนและเป็นประโยชน์ในการอ้างอิงต่อไป เนื่องจากเกณฑ์ดังกล่าวธนาคารแห่งประเทศไทยใช้อ้างอิงในเรื่องธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินด้วย

ความเห็นของ ก.ล.ต.

ก.ล.ต. เห็นว่า ปัจจุบันประกาศได้กำหนดความหมายของคำว่า “กรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน” ไว้ระดับหนึ่งแล้ว ดังนั้น ในครั้งนี้ จึงเป็นเพียงการขยายความให้ชัดเจนมากขึ้นเท่านั้น จึงเห็นควรออกเป็นหนังสือเวียนเพื่อชักชวนความเข้าใจเท่านั้น ซึ่งในทางปฏิบัติ บริษัทก็สามารถใช้หนังสือเวียนดังกล่าวในการอ้างอิงได้

3.2 การเป็นกรรมการอิสระในกรณีบริษัทจดทะเบียนมีหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่

หรือมีอำนาจควบคุม

หลักการที่เสนอ

ผ่อนปรนให้บริษัทจดทะเบียนที่มีหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือผู้มีอำนาจควบคุม สามารถแต่งตั้งอดีตข้าราชการของหน่วยงานภาครัฐดังกล่าวเป็นกรรมการอิสระของบริษัทได้ โดยไม่ต้องรอให้พ้น 2 ปี

ความเห็นของภาคธุรกิจ

ไม่มีข้อสังเกตเป็นพิเศษ

3.3 การเป็นที่ปรึกษาที่รับเงินเดือนประจำ

ความเห็นของภาคธุรกิจ

การเป็นที่ปรึกษาแม้จะได้รับรายได้ประจำจากบริษัท ก็อาจไม่มีบทบาท และภาระหน้าที่ เหมือนกับลูกจ้างหรือพนักงานที่จะอยู่ภายใต้การสั่งการหรือบังคับบัญชาของบริษัท ดังนั้น การเป็นที่ปรึกษาที่จะเข้าข่ายเป็นคุณสมบัติต้องห้ามในการเป็นกรรมการอิสระจึงควรพิจารณา จากบทบาทหน้าที่ในทางปฏิบัติว่ามีลักษณะของผู้บริหารหรือไม่ แทนการพิจารณาจากการ ได้รับผลตอบแทนเป็นประจำ

ความเห็นของ ก.ล.ต.

แม้ว่าในประกาศจะมีได้กำหนดความหมายของการเป็นที่ปรึกษาที่รับเงินเดือนประจำไว้ชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติ คำว่าที่ปรึกษาที่รับเงินเดือนประจำ ก็จะหมายความถึงบุคคลที่ทำหน้าที่เสมือน กรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง หรือพนักงานด้วย เพียงแต่ใช้ชื่อว่าเป็นที่ปรึกษา ทั้งนี้ ก.ล.ต. จะได้ขยายความเรื่องนี้ในหนังสือเวียนซักซ้อมความเข้าใจกับบริษัทจดทะเบียนต่อไป

4. ขอบเขตของนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง

หลักการที่เสนอ

ปรับลดขอบเขตของ “นิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง” ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติกรรมการอิสระ ให้เหลือเพียง ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และผู้มีอำนาจควบคุม รวมทั้งนิติบุคคลใด ๆ ที่กิจการมีลักษณะ แข่งขันหรือมีสภาพอย่างเดียวกันกับบริษัท โดยคำว่า “แข่งขันหรือมีสภาพอย่างเดียวกัน”

ให้มีนัยทำนองเดียวกับ พ.ร.บ.บริษัทมหาชนฯ

ความเห็นของภาคธุรกิจ

ไม่มีข้อสังเกตเป็นพิเศษในเรื่องการปรับลดขอบเขตของ “นิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง” ใดๆ ก็ดี มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการตีความคำว่า “แข่งขันหรือมีสภาพอย่างเดียวกัน” ว่า ควรตีความอย่างแคบ กล่าวคือ

- (1) กรณีบริษัทประกอบกิจการในธุรกิจหลายประเภท ควรหมายถึงการเป็นกรรมการในบริษัทอื่น ที่เป็น core business ของบริษัทนั้นๆ เท่านั้น เช่น กรณีของสถาบันการเงิน ให้หมายถึงการเป็น กรรมการในบริษัทอื่นที่เป็นสถาบันการเงินด้วยกันเท่านั้น ไม่รวมธุรกิจสนับสนุน เช่น ลีสซิ่ง เป็นต้น
- (2) กรณีที่จะถือว่าเป็นการแข่งขัน ควรจะหมายถึงที่มีการแข่งขันกันจริงในตลาด (ที่อยู่ใน ประเทศ) ไม่รวมถึงกรณีการคาดการณ์ว่าอาจจะมีการแข่งขันได้ เช่น กรรมการของสถาบัน การเงินอาจมีกรรมการอิสระที่เป็นกรรมการของสถาบันการเงินที่อยู่ในต่างประเทศได้

ความเห็นของ ก.ล.ต.

ในข้อกำหนดที่แก้ไขใหม่จะกำหนดให้ชัดเจนว่า การประกอบธุรกิจแข่งขันหรือสภาพอย่างเดียวกันที่จะเข้าข่ายตามข้อกำหนดนี้หมายความว่าเฉพาะธุรกิจที่เป็นการแข่งขันหรือคล้ายคลึงกับบริษัทหรือบริษัทย่อยอย่างมีนัยเท่านั้น และภายหลังการออกข้อกำหนดที่แก้ไขในครั้งนี้อแล้ว ก.ล.ต. จะมีหนังสือเวียนถึงบริษัทจดทะเบียนทุกแห่ง เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการพิจารณาในเรื่อง “การประกอบธุรกิจที่แข่งขันหรือมีสภาพอย่างเดียวกัน” ให้ชัดเจนมากขึ้นด้วย

5. การมีความสัมพันธ์ในอดีตของกรรมการอิสระ

หลักการที่เสนอ

เลื่อนเวลาการบังคับใช้ข้อกำหนดกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์ในอดีตกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม และนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง ที่กำหนดช่วงเวลาห้ามไว้ 2 ปีก่อนได้รับอนุญาต จากเดิมกำหนดให้เริ่มพิจารณาตั้งแต่ AGM ปี 2553 เป็น AGM ปี 2554

ความเห็นของภาคธุรกิจ

ไม่มีข้อสังเกตเป็นพิเศษ

6. ประเด็นอื่น ๆ

ความเห็นของภาคธุรกิจ

ข้อห้ามการเป็นผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่/ผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท ควรยกเว้นกรณีสถาบันการเงินส่งตัวแทนเข้าไปเป็นผู้บริหาร ในบริษัทที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินนั้น ๆ (ซึ่งจะได้รับสินเชื่อกับบริษัทแม่เป็นสถาบันการเงิน) เนื่องจากเป็นไปตามหลักการกำกับเบบรวมกลุ่มของธนาคารแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

ความเห็นของ ก.ล.ต.

ปัจจุบัน “ผู้มีอำนาจควบคุม” มีความหมายครอบคลุมถึง ผู้ถือหุ้นหรือบุคคลอื่นซึ่งโดยพฤติการณ์มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย การจัดการ หรือการดำเนินงานของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ ไม่ว่าจะอิทธิพลดังกล่าวจะสืบเนื่องจากการเป็นผู้ถือหุ้น หรือได้รับมอบอำนาจตามสัญญา หรือการอื่นใดก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือบุคคลที่เข้าลักษณะข้อใดข้อหนึ่งดังนี้ (ก) การถือหุ้นเกิน 25% (ข) การมีพฤติการณ์ควบคุมการแต่งตั้ง/ถอดถอนกรรมการได้ (ค) การมีพฤติการณ์ควบคุมผู้รับผิดชอบการกำหนดนโยบายได้ (ง) การมีพฤติการณ์/ความรับผิดชอบในการดำเนินงานเชิงผู้บริหาร ดังนั้น บุคคลที่มีลักษณะดังกล่าวจึงไม่น่าจะพิจารณาได้ว่ามีความเป็นอิสระจากกิจการ